

Zusters van Barmhartigheid (Geldrop)
Informatie voor belangstellenden

Ten geleide

Informatie voor belangstellenden luidt de ondertitel van de folder, die u nu in handen heeft. U kunt hierin lezen wie we zijn, waar we vandaan komen, waarom we ooit gekozen hebben voor het kloosterleven en hoe wij op dit moment in het leven staan.

Hoe het begon

De congregatie van de Zusters van Barmhartigheid is ontstaan in Frankrijk en wel in het bisdom Clermont in Auvergne, waar nog steeds de thuisbasis is. Tijdens de Franse Revolutie was het voor gelovige mensen erg moeilijk om publiekelijk hun geloof te belijden. Na de Revolutie kwam er onder Keizer Napoleon iets meer geloofsvrijheid. Een klein groepje van leidsters zetten zich in voor meisjesgroepen. In 1803 wordt deze apostolaatsgroep toevertrouwd aan de zorgen van een jonge priester, Claude Mestre. Zo ontstond in de plaats Billom de nieuwe Congregatie van de Zusters van Barmhartigheid. Als officiële stichtingsdatum geldt 1 november 1806. De zusters speelden in op de grote behoefte aan onderwijs, ziekenverpleging en gezinszorg, vooral onder de arme bevolking. Vandaar de naam '*Religieuses de la Miséricorde de Billom*'. Aan het einde van de negentiende eeuw veranderde het geestelijk klimaat in Frankrijk. Er werd openlijk gediscussieerd over de mogelijkheid om de godsdienstvrijheid verder in te perken. Nadat in 1903 als gevolg van de antiklerikale wetten van Emile Combes de Franse staat het leven van religieuzen bemoeilijkte, zocht een aantal van hen hun toevlucht in Nederland. Dit gold ook voor de Zusters van Barmhartigheid van Billom, die in 1902 een leegstaand klooster in Eckelrade kochten en verlof kregen van de bisschop van Roermond om een klooster in Cadier en Keer te stichten. Op 10 februari 1903 vestigden de eerste Franse zusters zich in Eckelrade. Zij stichtten een pensionaat voor arme jonge meisjes, die zij willen onderwijzen en nuttige handwerken leren. Het is aanvankelijk niet zo gemakkelijk vanwege de taalbarrière en het gebrek aan inkomsten. Er wordt in de jaren 1905-1906 ook een pension voor dames opgezet, dat inkomsten moet brengen voor de gemeenschap.

Het klooster in Eckelrade werd enkele maanden later door de zusters vanuit Frankrijk betrokken. De zusters verzorgden er onderwijs, zij bezochten zieken, waakten bij stervenden, legden overledenen af en baarden hen op. Ze deden aan allerlei vormen van liefdadigheid en hulpvaardigheid.

De zusters van Barmhartigheid hadden ook kennissen in Strijp, Eindhoven en zodoende kwamen er enkele goede leerlingen uit Strijp naar het pensionaat in Limburg. Dan ontstond het idee om ook in Brabant een gemeenschap te beginnen. In december 1925 was alles in gereedheid en kwamen de eerste zusters om zich te vestigen in Zesgehuchten. De zusters uit deze gemeenschap waren werkzaam in het onderwijs, verzorgden Franse les aan jongvolwassenen, fungeerden als hulp in de huishouding en legden overledenen af.

Vanaf het begin van de jaren zestig van de vorige eeuw tot 1987 legden een aantal zusters van Barmhartigheid zich toe op de bejaardenzorg, onder andere in Huize De Akert in Geldrop. Vanaf de jaren zestig van de vorige eeuw tot 1985 werden er ook zusters van Barmhartigheid uitgezonden om in Gabon (Afrika) te gaan werken in het onderwijs, de verpleging.

Bewogen om mensen

Zusters van Barmhartigheid beschouwen wij als een eretitel en als een opdracht, die keer op keer waargemaakt kan worden. Want barmhartigheid betekent voor ons: met je hart bij de ander zijn, innerlijk bewogen worden, je in beweging laten zetten door een ander, die geestelijk of materieel in nood is. Je niet te zeer te laten leiden door je eigen ideeën, plannen, verwachtingen en verlangens, maar door de noden van anderen, die je op je levensweg ontmoet. En dat alles geïnspireerd door Jezus van Nazareth (Zie Lucas 10. 25-37). We lezen daarover in de Constituties het volgende: *‘wij, die mogen geloven in God en in Zijn Zoon Jezus Christus, kiezen het Evangelie, waarin de liefde de volheid van de wet is, als hoogste levensnorm.’* De stichteressen hebben door de naam van de congregatie, een drievoudige realiteit willen weergeven:

- Zij weten zich geroepen door Gods barmhartigheid.
- Zij proberen in communiteit de liefde, die één maakt, te beleven.
- Zij willen voor hun medemensen, speciaal voor de allerarmsten, getuigen zijn van de barmhartige liefde.

Enkele jaren geleden werd bij gelegenheid van ons eeuwfeest het volgende tafelgebed uitgesproken. In een notedop geeft deze tekst onze grondinspiratie weer¹:

*Heer, blijf bij ons en kom met ons aan tafel en doe het nog eens voor:
hoe wij het brood te breken hebben van ons hart,
en met geschudde korven aan anderen delen.*

*Heer, blijf bij ons en kom met ons aan tafel en doe het nog eens voor:
hoe wij de wijn te schenken hebben van geluk,
uit eigen broze kruiken vol warme vreugde.*

*Heer, schuif nu de stoel, waarop Ge zit, nog dichterbij de tafel....
Dan kunnen wij – als U verdwijnt uit ons verdwaasde ogen –
op deze plaats misschien een broer of zuster zien.*

Bewogen in God

De zusters van Barmhartigheid hebben niet gekozen voor een leven in een slotklooster, maar voor een actief leven midden in de wereld. Wij zijn geraakt door God, door Zijn barmhartigheid en mededogen en vanuit die krachtbron willen we ons met hart en ziel inzetten voor mensen, die dat nodig hebben.

Wij weten ons hierbij geïnspireerd door de Bergrede (Matteüs 5, 1-16):

[1] Toen hij de mensenmassa zag, ging hij de berg op. Daar ging hij zitten met zijn leerlingen om zich heen. [2] Hij nam het woord en onderrichtte hen:

[3] ‘Gelukkig wie nederig van hart zijn,
want voor hen is het koninkrijk van de hemel.

[4] Gelukkig de treurenden,
want zij zullen getroost worden.

[5] Gelukkig de zachtmoedigen,
want zij zullen het land bezitten.

[6] Gelukkig wie honger en dorst naar gerechtigheid,
want zij zullen verzadigd worden.

[7] Gelukkig de barmhartigen,

¹ Bron: Gedenkboek – pagina 105

want zij zullen barmhartigheid ondervinden.

[8] Gelukkig wie zuiver van hart zijn,
want zij zullen God zien.

[9] Gelukkig de vrede-stichters,
want zij zullen kinderen van God genoemd worden.

[10] Gelukkig wie vanwege de gerechtigheid vervolgd worden,
want voor hen is het koninkrijk van de hemel.

Bij gelegenheid van het 200-jarig bestaan van de congregatie – op 1 november 2006 – hebben de zusters de zalig-/gelukkigsprekingen van het evangelie naar deze tijd toe vertaald:

Gelukkig is zij die vergeet	Zij is milder voor hen die ook vergeten
Gelukkig is zij, die genieten kan van een enkele bloem	Zij zal niet jaloers zijn op hen die een hele tuin hebben
Gelukkig zij die zich erbarmd weet:	omdat zij barmhartigheid heeft ontvangen
Gelukkig is zij die om zich zelf kan lachen:	De anderen zullen met haar en niet om haar lachen.
Gelukkig is zij die niet alles wil hebben	Zij weet te delen.
Gelukkig is zij die accepteert grijs te zijn en oud van dagen:	zij hoeft zich niet meer te manifesteren
Gelukkig is zij die de eenzaamheid ontmoet heeft	Zij kan die delen met anderen
Gelukkig is degene die kan luisteren	als anderen steeds aan het woord zijn
Gelukkig is degene die tevreden en geduldig blijft:	als anderen voortdurend mopperen
Gelukkig is degene die met blijdschap kan aanvaarden	als de ouderdom beperkingen met zich meebrengt.
Gelukkig degenen die met barmhartigheid	het anders-zijn van anderen aanvaarden
Gelukkig is zij die aan zichzelf voorbij durft te zien	zij zal de ander/Ander zien

Er is veel veranderd

Wij zusters groeiden op in een tijd waarin, zeker in het katholieke zuiden van Nederland, het geloof een centrale en vanzelfsprekende plaats in het dagelijkse leven van de mensen innam. Die tijd is voorbij. In de huidige gesecculariseerde samenleving is het moeilijk om aan anderen duidelijk te maken waarom wij gekozen hebben voor een leven als religieuze. Wat bezielde

ons in hemelsnaam om te kiezen voor de gemeenschap, voor een leven toegewijd aan God en ten dienste van medemensen? Waarom deden wij afstand van persoonlijke bezittingen, van de mogelijkheid om te trouwen, moeder te worden? Het antwoord is zowel eenvoudig als vol van mysterie: we werden geroepen om deze weg te gaan. We raakten dermate geboeid door het geheim van God, dat er een sterk verlangen was om in de voetsporen te treden van Jezus van Nazareth. Vanuit een diepe bewogenheid hebben wij ons dan ook ingezet voor kinderen en ouderen, voor vrouwen en mannen, voor allen die ons pad kruisten.

De huidige situatie

Momenteel zijn we in Nederland met zeven zusters en we wonen op vier verschillende plekken. Twee zusters wonen in Zuid Limburg, twee zusters in het verzorgingshuis Molenweide in Boxtel en drie van ons in Geldrop. In ons klooster in Geldrop komt onze gemeenschap tweemaal per maand bijeen en daar viëren we zusterlijk onze verbondenheid. Maar buiten die bijeenkomsten om is er uiteraard ook veelvuldig contact en delen we telefonisch of anderszins in elkaars lief en leed.

Ons doel is nog altijd: Leven vanuit het Evangelie, in gemeenschap; gegrepen door Gods barmhartigheid iets willen betekenen voor de meest noodlijdenden. Velen van ons hadden leidinggevende taken op diverse plekken in de samenleving en die verantwoordelijkheden hebben we grotendeels overgedragen aan anderen. Gezien onze (gevorderde) leeftijd zijn we thans in meerdere of mindere mate aangewezen op de zorg van anderen. Na zoveel jaar zorgen voor anderen is dat een grote overgang. Maar wij ervaren dit loslaten niet enkel als een pijnlijk en moeizaam proces. Het biedt ons ook nieuwe, ongekende mogelijkheden voor spirituele groei en verdieping.

En nu?: Wat wij kunnen doen wordt minder. Wie wij zijn, hoeft daardoor niet aangetast te worden. Integendeel, dit kan – niet gehinderd door veel bijkomstigheden – misschien groeien. Moeilijk? Zeker. Zowel gevoelsmatig als in het daadwerkelijk afbouwen en loslaten met alles wat dat met zich meebrengt.

Een troost? Wat goed was, blijft goed.

Het doet goed te weten dat het voor velen hetzelfde is.

Het is goed.

Het is goed dat wij als ouderen zachtjes aan plaats maken voor de jongere generaties.

Het is goed, als middelen verdwijnen wanneer zij hun tijd hebben gehad.

Het is goed, als het doel maar in the picture blijft: God en Zijn Rijk van gerechtigheid en vrede.

Wij willen dit, ook nu nog, proberen waar te maken door een zuster van Barmhartigheid te zijn:

Met het hart bij de ander, innerlijk bewogen,

Door ons in beweging te laten zetten door een ander, die geestelijk of materieel in nood is,

Ons niet alleen te laten leiden door eigen ideeën, plannen, verwachtingen en verlangens, maar op de eerste plaats door de noden van anderen, die wij op onze levensweg mogen ontmoeten.

Hopelijk blijkt uit wat wij deden en doen, wie wij zijn, maakten en maken onze daden, bij tijd en wijle iets zichtbaar van de Bron, waaruit wij leven.²

² Gedenkboek, pagina 92

Contactgegevens

Eindverantwoordelijk voor de zusters in Nederland is het regionale bestuur, dat in 2006 voor een periode van drie jaar is herkozen. Het regionale bestuur bestaat uit de voorzitter, zr Taci Keurntjes en de bestuursleden zr Etta en zr Paula.

Centraal adres in Nederland: Diepe Vaart 2, 5663 AX Geldrop. T: 040 – 2862500.

Aantal leden in Nederland: 7.

GELDROP

Zr Greet (1937): bejaardenhelpster, pastorie/kosteres, parochiewerk vrijwilligerswerk

Zr Etta (1944): open bejaardenwerk, bezigheidstherapie, directie bejaardenhuizen, parochiewerk, vrijwilligerswerk

Zr Taci (1932): onderwijs, opleiding bejaardenwerk, consulente ouderenzorg, parochiewerk vrijwilligerswerk

ZUID-LIMBURG

Zr M. Odilia (1930): kleuterleidster, kosteres in een parochie, vrijwilligerswerk

Zr Paula (1934): maatschappelijk werk, onderwijs, internaatswerk, parochiewerk, mensen in de marge vrijwilligerswerk

MOLENWEIDE, BOXTEL

Zr Bernadette (1922): Frankrijk, Afrika, Nederland kleuterleidster, zorg voor ouderen

Zr Marietje (1921) Frankrijk, Afrika, Nederland verpleegster, directie bejaardenwerk

De parabel van de soepsteen

Een pelgrim op doorreis klopte op een deur in hoop op voedsel en onderdak. Daar zaten een paar families zich te warmen aan een vuur. Men was er arm, meer dan een pan waterige soep zat er niet in. Toen reikte de pelgrim een steen aan die hij voorzichtig in het water legde. Dit is geen gewone steen, zei hij, maar een echte soepsteen. Na een tijdje zei de man: De soep zou gekruid moeten zijn. Gelukkig had de buurvrouw nog een laurierblaadje in huis en een peper. Weer wachten ze. Er moest eigenlijk ook een beetje vet in, zei de man. Toen herinnerde zich iemand dat hij in de kast nog soepvlees had staan. Weer later zei de pelgrim: de soep zou misschien nog wat gebonden kunnen worden. Iemand bedacht dat zij nog een aardappel had. Toen kwam de overbuurvrouw met een handje bonen en haar buurvrouw met een paar worteltjes. In korte tijd was het huis gevuld met een adembenemende geur. Daarna aten ze, ze aten hun buik vol en nog was er over.

Toen de pelgrim vertrok, zei er één: je vergeet je soepsteen. Die mag je houden, zei de pelgrim, je kunt er nog honderd keer soep van koken, als je het maar doet op deze wijze. Hij vertrok. Onderweg raapte hij een nieuwe steen op van de weg en stopte hem zorgvuldig in zijn rugzak.

Uit: Met rituelen in het leven spelen.